

Wiadomości Polskie

Redaguje Stowarzyszenie Polaków w Nowej Zelandii

Czerwiec 2023 / June 2023

The Polish Association in NZ Inc
PO Box 853,
Wellington 6140

Email: association@polishcommunity.org.nz
Website: www.polishcommunity.org.nz

75-lecie Stowarzyszenia Polaków w Nowej Zelandii
75th anniversary of Polish Association in New Zealand

KALENDARZ IMPREZ / CALENDAR OF EVENTS

Sobota, 10 czerwca 2023, 14:00 – 16:00, Dom Polski Newtown: Bingo! Dla Seniorów	Saturday, 10 June 2023, 2-4pm, Dom Polski Newtown: Seniors' Bingo!
Niedziela, 2 lipca 2023, 13:30, Dom Polski Newtown: Walne Zebranie SPK	Sunday, 2 July 2023, 1:30pm, Dom Polski Newtown: Polish Komбатants Association AGM
Piątek 14 lipca 2023, 11:30-14:30, St James Church Hall, 71 Woburn Rd Lower Hutt: Matariki z Wiankami	Friday 14 July 2023, 11:30am-2:30pm, St James Church Hall, 71 Woburn Rd Lower Hutt: Matariki and late Wianki
Poniedziałek 17 lipca 2023, 19:30-20:30, Dom Polski: Zespół Taneczny Lublin wznawia próby	Monday 17 July 2023, 7:30-8:30pm, Dom Polski: Lublin Dance Company resumes rehearsals
Środa 19 lipca 2023, 16:00-17:00, Moera Community Hall, Lower Hutt : Zespół Taneczny Orleńta Juniorzy rozpoczyna próby	Wednesday 19 July 2023, 4-5pm, Moera Community Hall, Lower Hutt : Orleńta Juniors start rehearsals
Sobota, 22 lipca 2023, 19:00, Dom Polski Newtown: Zabawa na całego	Saturday, 22 July 2023, 7pm, Dom Polski Newtown: Zabawa – Dinner and Dance
Niedziela, 23 lipca 2023, 08:30-16:00, Bunnings Warehouse, Lyall Bay: Zbiórka fuduszy na El Rancho - Smażenie kiełbasek	Sunday, 23 July 2023, 8:30am-4pm, Bunnings Warehouse, Lyall Bay: El Rancho fundraising – Sausage sizzle

OD STOWARZYSZENIA POLAKÓW / FROM THE POLISH ASSOCIATION

Kiwi Naming Ceremony at Pūkaha National Wildlife Centre on Friday May 26 2023

Dear Readers,

As president of the Polish Association I was personally invited to attend this most historic occasion where a Kiwi chick, born at the centre, was given the name Pōrana – Maori for Poland. The kiwi chick, born in January, is a male and offspring of the Centre's pure white kiwis. It has a distinctive white patch on its head and it is the first kiwi to be given the honour of being named after a country.

The day started with the unveiling of a plaque by the Ambassador, the Honorable Grzegorz Kowal and wife, Zofia Halwic. The plaque introduced the special kiwi to the public and told the story of the Centre's link with and the very great respect for the children of Pahiatua. Pūkaha is located in the Manawātū - Whanganui district and not far from Pahiatua. It's current Mayor, Tracey Collis, led the ceremony which officially started with a Powhiri by elders and representatives of the local Rangitāne iwi.

The ceremony included singing, speeches and gifts. An excellent painting of the kiwi on an old Totara fencepost, painted by Diane Clayton, and with barbed wire and nails embedded was gifted to the ambassador in recognition of not only 50 years of Diplomatic Relations between New Zealand and Poland, but also the bond between the children of Pahiatua and Poland. Pahiatua has a sister city in Poland – Kazimierz Dolny.

An original piece of music composed by Helena Sowinski and entitled "Miniature for violin and piano" was shared, gifts given from the embassy, and I was asked to talk about the inspiration for PolArt 2025's logo. Tales of how the Pahiatua children had impacted on the lives of local people were also narrated and to conclude, we were treated to Kiwi shaped pierniczki, tasty makowiec and white and red muffins.

All this was followed by a guided tour of Pūkaha and the kiwi house. To Emily Court (Manager) and the staff at Pūkaha plus all those involved in this special ceremony - Ngā mihi.

Ela Polaczuk Rombel

Ceremonia w Narodowym Ośrodku Przyrody Pūkaha w dniu 26 Maja 2023

Drodzy Czytelnicy,

Jako prezes Polskiego Stowarzyszenia, zostałam zaproszona na niecodzienną uroczystość nadania ptakowi kiwi, urodzonego w tym ośrodku, imienia Pōrana – Polska w języku maoryskim.

Pōrana, urodzony w styczniu 2023, jest samczykiem białej rasy tego gatunku. Ma białą łatkę na główce i jest pierwszym ptakiem, który otrzymał imię pochodzące od nazwy kraju.

Dzień rozpoczął się odsłonięciem tablicy pamiątkowej przez Ambasadora RP Grzegorza Kowala z małżonką Zofią Halwic, objaśniającej związek Polski z tym rejonem. Pūkaha znajduje się niedaleko miasteczka Pahiatua i ośrodek miał zawsze wielkie poważanie dla polskich Dzieci z Pahiatua. Obecna pani burmistrz Tracey Collis poprowadziła ceremonię po oficjalnym powitaniu przez lokalne plemię maoryskie Rangitāne.

Ceremonia zawierała śpiewanie, przemowy i prezenty. Wspaniały obraz ptaka kiwi wykonany przez Dianę Clayton na słupku z drzewa totara, został podarowany panu Amasadorowi, aby upamiętnić nie tylko 50-lecie stosunków dyplomatycznych między Nową Zelandią i Polską, lecz także więź miasteczka Pahiatua z Polską. Pahiatua ma bratnie miasto w Polsce – Kazimierz Dolny.

Wysłuchaliśmy utworu "Miniatura na skrzypce i fortepian" skomponowanego przez Helenę Sowińską, Ambasada wzajemnie przekazała polskie podarunki, a ja zostałam poproszona, aby porozmawiać o festiwalu PolArt 2025 i pomyśle na jego logo. Posłuchaliśmy wspomnień z czasów Dzieci z Pahiatua, częstując się pierniczkami o kształcie ptaszków kiwi, przepyszny makowcem i biało-czerwonymi muffinkami.

Na zakończenie odbyło się zwiedzanie ośrodka Pūkaha z przewodnikiem i wizyta w domku kiwi.

Dziękujemy Emily Court i całemu zespołowi Ośrodka oraz wszystkim organizatorom tej specjalnej uroczystości - Ngā mihi.

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

New Logo for PolArt 2025 Festival

We are super proud to introduce the new Logo for PolArt 2025 Wellington NZ which has been designed by the talented Aneta Naylor (Trybula) and inspired by Pōrana the kiwi.

“The logo for PolArt 2025 Wellington incorporates a series of elements representing all the visual and performing arts that feature at PolArt, coming together to form the shape of a kiwi. It symbolises the kiwi born at Pūkaha National Wildlife Centre at Mt Bruce in the Wairarapa in January 2023 – coincidentally the same month we won the bid to host the event.

The logo features two figures representing folk dancers, performers in a theatrical show or actors in a film. They are surrounded by a bass clef, representing all the music that features at the event. The paintbrush creates a sweeping stroke encompassing them all, representing the visual arts and literature, and emphasising the overall movement of the festival. To complete the logo, cutout style colouring (wycinanki) has been used to make the various performing art elements shine, and gives the kiwi a real feeling of Polska.” - Aneta Naylor

Ela Polaczuk Rombel

Nowe Logo na Festiwal PolArt 2025

Z dumą przedstawiamy nowe Logo na festiwal PolArt 2025 Wellington NZ zainspirowane polskim “chrztem” ptaka kiwi Pōrana i zaprojektowane przez utalentowaną Anetę Naylor (Trybula)

“Logo na PolArt 2025 Wellington zawiera szereg elementów reprezentujących sztuki wizualne i wykonawcze na każdym festiwalu PolArt, ułożonych w kształcie ptaka kiwi.

Symbolizuje Pōrana urodzonego w Narodowym Ośrodku Natury Pūkaha w styczniu 2023 - przypadkowo w tym samym miesiącu wygraliśmy przetarg na goszczenie PolArt w Nowej Zelandii.

Widzimy dwie sylwetki reprezentujące tancerzy folklorystycznych, wykonawców w teatrze, czy aktorów w filmie. Otoczone są kluczem basowym reprezentującym muzykę. Smuga pociągnięta pędzlem malarskim, obejmująca całość, reprezentuje sztukę wizualną i literaturę, podkreślając zarazem ogólny duch festiwalu.

Styl wycinanek został użyty dla dodania połysku i prawdziwego odczucia polskości.” - Aneta Naylor

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

3rd May Anniversary High Tea

On 7 May 2023, we commemorated Trzeci Maj with a beautiful high tea at Dom Polski. It was a very well attended event with around 60-70 people present. What a beautiful sight seeing our Dom Polski so full and lively! It was great to not only see our steadfast community members, but also newer members of the community who have not been to our events before.

Our president, Ela Polaczuk Rombel and the Polish Ambassador, Grzegorz Kowal, spoke about the importance of the day, after which attendees were treated to a stylish afternoon, with an array of savoury and sweet treats, and tea and coffee served in dainty antique china. What a pleasant

change to the solid mugs that most of us now use on a daily basis.

Andrzej Nowicki and Kasia Kabala entertained everyone with live music (clarinet and violin) and the recital of humorous poems. Among the dances that Orleńta & Orzeł performed were the echoing góralskie, the quick oberek and a long time favourite, the bee dance, performed by our youngest dancers.

What a special way to commemorate such an important event in Poland's history, surrounded by our friends and family within our Polish community.

Jennifer Hanson
Photos: Aneta and Jason Naylor

Uroczysta Herbatka z okazji Trzeciego Maja

7 maja 2023 uczylimy Święto Konstytucji Trzeciego Maja uroczystą herbatką w Domu Polskim. Przybyło około 70 osób; nie tylko wierni członkowie naszej społeczności, lecz również osoby które przedtem nie uczestniczyły w naszych imprezach.

Nasza Prezeska Ela Polaczuk Rombel oraz Ambasador RP Grzegorz Kowal wygłosili przemówienia okolicznościowe, po których goście zostali uraczeni stylowym poczęstunkiem na antycznej zastawie porcelanowej.

Andrzej Nowicki i Kasia Kabala zabawiali publiczność muzyką na klarncie i skrzypkach oraz dowcipnymi wierszykami. Orleńta i Orzeł wykonały taniec góralski, skoczny oberek i ulubiony przez wszystkich taniec pszczółek.

Było to bardzo przyjemne popołudnie – świętowanie ważnego wydarzenia w polskiej historii w gronie rodzin i przyjaciół w naszej polskiej wspólnocie.

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

WALNE ZEBRANIE S.P.K.

Zgodnie ze statutem Krajowego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Nowej Zelandii, Zarząd S.P.K. zawiadamia, że w dniu 02 lipca 2023., w niedzielę, o godz 13.30 (1.30 po południu) odbędzie się w Domu Polskim, w dolnej sali (wejście boczne od ulicy Rhodes) w Wellington, WALNE ZEBRANIE S.P.K.

The Polish Ex-Servicemen's Association Committee in New Zealand informs you that AGM (Annual General Meeting) will be held at 1.30 p.m. on 2 July 2023 in Polish House (library room from Rhodes Street), Wellington

Proponowany porządek Walnego Zebrania / Proposed Meeting Agenda

- *otwarcie zebrania / Welcome and Opening of the Meeting*
- *modlitwa i chwila ciszy za zmarłych członków SPK / Minute's silence*
- *wybór przewodniczącego i prezydium zebrania / Appointment of Chairman*
- *protokół z poprzedniego Walnego Zebrania w 2022 r. / Last Meeting Agenda*
- *sprawozdanie z pracy Zarządu w okresie 2022/2023*
 - *opisowe / Committee's work presented by current president*
 - *finansowe / Financial report presented by current treasurer*
- *dyskusja dotycząca sprawozdań / Discussion*
- *wystąpienie Komisji Rewizyjnej – absolutorium / Auditors report*
- *wybór prezesa / Election of new president*
- *wybór członków zarządu / Election of new Committee*
- *wybór komisji rewizyjnej / Election of new Audit Committee*
- *wolne wnioski / Proposals for new committee*
 - *dyskusja / Discussion*
 - *przyjęcie wniosków*
- *zakończenie zebrania / Closing of the meeting*
- *Herbata, kawa, ciasto / Tea, coffee, cakes*

UWAGA: Obowiązkiem każdego członka SPK jest uczestnictwo w Walnym Zebraniu. W razie niemożliwości przybycia, w myśl statutu, można do głosowania upoważnić na piśmie pełnomocnika. Osoba mająca prawo do głosowania może posiadać tylko jedno upoważnienie (proxy).

ATTENTION: It is the obligation of every member SPK to attend the Annual General Meeting. If you are not able to attend, you may appoint, in writing, to vote on your behalf i.e. a proxy vote. Please ensure the person you nominate does not hold other proxies as each member may exercise only one proxy vote.

SPK Committee

OD PREZESA SPK - MARIANA CEREGRY

Szanowni Państwo,

Ponad 70 lat temu grupa żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, która przybyła po zakończeniu II Wojny Światowej do Nowej Zelandii, zorganizowała Krajowe Stowarzyszenie Polskich Kombatantów (SPK) w Nowej Zelandii. Od 14 lat jestem prezesem SPK – chciałbym Państwu przypomnieć i pokrótce poinformować o działalności naszego Stowarzyszenia, obejmującego działalnością cały kraj, przy aktywnej pomocy Koła SPK na Wyspę Południową w Christchurch. Do SPK mogą należeć osoby o różnej narodowości, które ukończyły 18 lat życia i chcą poznawać polską historię, tradycje, kulturę, wiarę, patriotyzm i niepodległość Polski.

Krajowe SPK jest członkiem dwóch organizacji:

1/ Światowej Federacji SPK w Londynie, do której należą krajowe SPK z całego świata, m.in. Kanady, Wielkiej Brytanii, Australii, Francji, Argentyny. Co 3 lata organizowane są Zjazdy Federacji w Londynie, na których wybierane są: Rada Federacji i Prezydium Rady (nasze SPK było kilkakrotnie wybierane do Rady).

2/ Federacji Polskich Organizacji w Nowej Zelandii z siedzibą w Dunedin, która jest członkiem Rady Polonii Świata w Toronto (Kanada). Niestety, Federacja od kilku lat nie przejawia żadnej działalności, nie informując swoich członków z jakiego powodu.

Co roku odbywają się Walne Zebrania Krajowego SPK, na których wybierany jest prezes, zarząd i komisja rewizyjna. Na Walnych Zebraniach rozlicza się ustępującego prezesa i zarząd oraz po dyskusjach przyjmuje się plan pracy na roczną kadencję i uchwały, a także zatwierdza się wnioski o nadanie członka honorowego SPK (obecnie jest ponad 20).

Roczna składka członkowska wynosi \$10 od osoby. Nasze SPK posiada sztandar oraz statut zarejestrowany w urzędzie NZ z okrągłą pieczęcią.

Organizowanie imprez przez kolejne zarządy, to było głównym źródłem dochodów SPK.

Tradycyjnie od wielu lat, SPK organizowało:

1/ ANZAC DAY, który Polonia Wellingtońska uznała za Dzień Pamięci 22 tysięcy polskich żołnierzy zamordowanych w Katyniu i innych obozach śmierci przez sowieckich morderców, a także ponad milion Polaków deportowanych przez NKWD na dzikie obszary Syberii, gdzie pracowali ponad siły, umierali z głodu i chorób. Przed Tablicą Katyńską w kościele St Mary of the Angels składane są wieńce kwiatów. Modlimy się też za dusze 96 osób, które zginęły w katastrofie lotniczej koło Smoleńska, a wśród nich prezydenci RP Lech Kaczyński i Ryszard Kaczorowski.

2/ Święto Konstytucji 3. Maja, bierzemy udział w imprezach organizowanych przez Stowarzyszenie Polaków w NZ (Wellington).

3/ W poprzednich latach organizowane były wspomnienia o Monte Cassino i Powstaniu Warszawskim – ze względu na małą frekwencję, przestaliśmy organizować.

4/ Święto Żołnierza Polskiego, 15 sierpnia, po modlitwach w kościele organizujemy Obiad w Domu Polskim. Ostatnio z powodu trudności SPK, organizację przejęło Stowarzyszenie Polaków, przy aktywnej pomocy członków Zespołów Tanecznych „Orlęta” i „Orzeł”.

5/ Dzień Wszystkich Świętych, 1. Listopad, składamy wieńce kwiatów na grobach ś.p. Wodzickich i polskich żołnierzy na cmentarzach Karori i Makara, oraz pod Tablicą Katyńską wraz z Ambasadą RP i delegacjami organizacji polonijnych i członkami rodzin zmarłych.

6/ Święto Niepodległości, 11 Listopada, organizujemy akademie wspólnie ze Stowarzyszeniem Polaków przy udziale Zespołów Tańca "Orlęta" i "Orzeł"

Delegacje Krajowe; Uczestniczyliśmy we wszystkich ważniejszych wydarzeniach wśród ośrodków polonijnych w Auckland, Hamilton, Tauranga, Christchurch i Dunedin. Warto pokreślić naszą obecność na spotkaniach z przedstawicielami Rządu RP, Papieżem Janem Pawłem II, Jubileuszowych Zjazdach „Dzieci z Pahiatua”, gubernatorem Królowej oraz Prezydentem RP, któremu przekazałem polską flagę z Monte Cassino. Ostatnio uczestniczyliśmy w 150-letnim Jubileuszu Przyjazdu Polskich Osadników do NZ, zorganizowanym przez Polish Heritage of Otago and Southland Charitable Trust w Dunedin. Uczestniczymy w wielu uroczystościach organizowanych przez Ambasadę RP w NZ.

Delegacje za granicę, w których uczestniczyli członkowie SPK to (z tych ważniejszych):

1/ Jak wyżej wspomniano, co 3-letnie Zjazdy Światowej Federacji SPK w Londynie, koszty pokrywa Federacja. Wybierane są tam władze Federacji i ustalane plany współpracy.

2/ Udział w uroczystościach na Monte Cassino, gdzie pochowany jest generał Anders i są groby 1944 polskich żołnierzy poległych w II Wojnie Światowej.

3/ Zjazdy Polonii Świata w Pułtusk i na zamku Królewskim w Warszawie, z udziałem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i członków Rządu RP.

4/ 100-lecie Odzyskania Niepodległości, uroczystość na placu Piłsudskiego, składanie wieńców przed Pomnikiem Nieznanego Żołnierza (brałem osobiście udział), liczne spotkania m.in. w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Wspólnocie Polskiej, Teatrze Wielkim.

5/ Sympozja kombatantkie w Sopocie i Jastarni (Półwysep Hel). organizowane przez Stowarzyszenie Odra – Niemen, na których byli Polacy z Białorusi, Litwy, Ukrainy, Kazachstanu, Anglii, Rosji; mój wykład w siedzibie Stowarzyszenia we Wrocławiu na temat Polonii Nowozelandzkiej, „Dzieci z Pahiatua” (otrzymałem tytuł członka honorowego Stowarzyszenia)

6/ Występ w Telewizji REPUBLIKA n.t. historii SPK, dzieci polskich deportowanych na Syberię i przybyłych do Nowej Zelandii, działalności organizacji polonijnych

7/ Otwarcie Domu SPK w Brisbane, udział na Zjeździe SPK w Adelaidzie (Australia)

Odnaczenia, stopnie wojskowe są przyznawane na wnioski składane przez SPK do Ambasady RP. Niestety, SPK nie ma danych o odnaczeniach otrzymywanych w odległych czasach od Rządu RP na uchodźctwie w Londynie i czasów PRL. Zgodnie z ustawą z 1990 roku, żołnierze walczący w II Wojnie Światowej mogli otrzymać stopnie wyższe i tak wielu żołnierzy dostało stopnie wyższe, ze stopnia szeregowego na stopień oficerski, u nas było to kilkunastu wojskowych - obecnie mamy: szeregowego, kaprała, podporuczników, poruczników i kapitana. Na wnioski SPK (dane z ostatnich 14 lat) wielu członków SPK otrzymało różne polskie odznaki państwowe: Srebrny Krzyż Zasługi – 5, Złoty Krzyż Zasługi – 16, Kawalerski Krzyż Odrodzenia Polski – 4, Oficerski Krzyż Odrodzenia Polski – 2, Komandorski Krzyż Odrodzenia Polski – 1, Krzyż Zesłańców Sybiru – 30, Plakietkę Monte Cassino – 3, Oznakę PRO Memoria – 5, Oznakę – PRO Patria – 3. Oznakę Zasłużony dla Kultury Polskiej – 8, 50 lat Pożycia Małżeńskiego – 15. Ponadto na nasze wnioski Światowa Federacja SPK w Londynie nadała odznaki: srebrna – 25, złota – 28 i Krzyż Kombatantki – 22. Członkowie SPK otrzymywali inne dyplomy, odnaczenia, podziękowania od różnych organizacji polskich i nowozelandzkich.

Dotacje były przydzielane przez SPK od wielu lat. Dawniej wynosiły one od 2 tys. do 8 tys. NZ\$ rocznie; obecnie z powodu braku przychodu finansów są one na poziomie 200 – 1000 NZ\$. Od lat otrzymują dotacje: Stowarzyszenie Polaków, Komitet Duszpasterski, Zespoły Tańca „Lublin”, „Orlęta”, „Orzeł”, „Polonus”, Szkoła Polska, Stowarzyszenie Dzieci Niewidomych „Laski” w Polsce. W poprzednich latach wspieraliśmy finansowo: Klub Seniora, Klub Miłośników Polskiego Video, Klub Brydżowy, Parafię St Mary of the Angels oraz Pahiatua, a za granicą: Biskupstwo Polskie w Irkucku i parafie na Ukrainie (ks. Lisik) i Rosji, Koło AK w Australii, a w Polsce m.in. Jasną Górę, Muzeum Pamięci Katynia, siostry zakonne w Krakowie, komitet powodziowy we Wrocławiu, parafię polską w Kaliszu. Przydzielaliśmy również stypendium kombatanta od 500 NZ\$ do 1000 NZ\$.

Status i świadczenia finansowe dla kombatantów przydzielane były i są na wnioski SPK składane bezpośrednio do Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (UdSKiOR) oraz do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) w Warszawie. W latach 2016 - 2019, Zarząd SPK wystąpił o nadanie statusu kombatanta z tytułu osób represjonowanych przez reżym sowiecki dla 84 członków naszego Stowarzyszenia – są to „Dzieci z Pahiatua”.

Obecnie około 70 członków SPK (z 84 członków część już zmarła) otrzymują z ZUS świadczenia pieniężne około 180 NZ\$ na miesiąc, czyli każdy już otrzymał około 15,750 NZ\$, a gdy pomnożymy przez ilość członków, to na ich konta bankowe wpłynęło około 128 tysięcy NZ\$; te świadczenia będą płacone do końca życia.

Ponadto 34 członków SPK, którzy byli deportowani do Rosji Sowieckiej, mają status kombatanta i ważne obywatelstwo polskie, otrzymali od UdSKiOR bonus jednorazowy na 100-lecie Niepodległości Polski w wysokości średnio 2100 NZ\$ (sprawa nadal otwarta); czyli razem około 71,400 NZ\$. Nie ma innej organizacji polonijnej w Nowej Zelandii, która by załatwiła tak wielkie środki pieniężne dla swoich członków, a myślimy, że to jeszcze nie koniec w przyszłości. Trochę przykro, że część beneficjentów nie pamięta o SPK.

Współpraca naszego SPK z różnymi organizacjami układa się bardzo dobrze, szczególnie z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie, Światową Federacją SPK w Londynie i krajowymi zarządami SPK, Ambasadą RP w Nowej Zelandii, Stowarzyszeniem Polaków w NZ, Duszpasterstwem, Zespołami Tańca „Orlęta” i „Orzeł”.

Plany na przyszłość, niestety, nie są optymistyczne; członkowie SPK, to są przeważnie osoby w podeszłym wieku i coraz częściej odchodzą do Boga – zmniejsza się ilość członków i ich aktywność, trudno z organizowaniem imprez, akademii, spokań, itp. Dlatego sprawa ta powinna być dyskutowana na Walnym Zebraniu SPK.

Marian Ceregra

2023 is shaping up to be a very exciting year for the families and children of OrleTA. Congratulations to the children who helped us celebrate 3ci Maj – your performance was excellent and your dance was really joyous.

We are starting new classes in Lower Hutt for those who wish to join or rejoin us. Among other events, we are preparing for a wonderful Polish festival on September 24 and we are especially looking forward to our forthcoming show, "Piotrus Pan" on October 21 (Labour Weekend) to be held in the Little Theatre.

Parents, save the date July 22. Organise babysitters and come to the association's fun Zabawa (Dinner and Dance). Tickets can be purchased on Event Finder or by emailing association@polishcommunity.org.nz – there are discounts for members. If you wish to join the Polish Association as a member, email the above address and we'll get the application form to you.

Families, please put your name down to help at the sausage sizzles, which are held at Bunnings in Kilbirnie on at least one or more of these dates (23 July, 6 August, 20 August, 15 October or 3 December). This will generate a substantial discount for you at the next Polish camp to be held at El Rancho in February 16 – 18 2024. If you would like to help with these and other fundraisers please email orleta@polishcommunity.org.nz and we'll send you the details.

For the dancers and their families, we will be celebrating Matariki Day Friday July 14 by making floral wreaths "Wiarki" to float down the creek behind the Lower Hutt Library. We will also learn all about the age old traditions associated with Kupala night which is celebrated in Poland in Mid Summer.

For the little and bigger dancers wishing to join OrleTA, Jen accepts new children into her classes which are held on Sundays at Dom Polski from 12.15. For those who wish to join in the Hutt Valley, Polish dance classes will start with Juliet at Moera Community Hall on Wednesday July 19 from 4 – 5pm. OrleTA dancers make friends for life and have a lot of fun. For more info, please contact orleta@polishcommunity.org.nz

Polish costumes are supplied by OrleTA as required. Remember to take care of these according to instructions. Black jazz shoes are preferred for class use.

Many many thanks,

Ela, Jen, Juliet and the OrleTA team

2023 nadal kształtuje się jako podniecający rok dla rodzin i dzieci OrleT. Gratulujemy dzieciom, które pomogły nam świętować rocznicę Trzeciego Maja – wasz występ był wspaniały i taniec naprawdę radosny.

Rozpoczynamy nowe klasy w Lower Hutt dla tych, którzy pragną przyłączyć się lub powrócić do naszego zespołu. Szykuje się wiele wydarzeń, a między innymi Polski Festiwal 24 września i niecierpliwie oczekiwane widowisko "Piotrus Pan" 21 października w Little Theatre, Lower Hutt.

Rodzice, prosimy zarezerwować datę 22. lipca. Załatwcie opiekę dla dzieci i wpadnijcie na Zabawę w Domu Polskim zorganizowaną przez Stowarzyszenie Polaków. Bilety do nabycia poprzez Event Finder, lub association@polishcommunity.org.nz – z rabatem dla członków Stowarzyszenia. Jeśli ktoś chciałby zostać członkiem przy tej okazji, prosimy skontaktować się pod tym samym adresem, a prześlemy formę na członkostwo.

Rodziny, prosimy o pomoc w smażeniu i sprzedawaniu kiełbasek na stoisku Bunnings w Kilbirnie w niedziele 23 lipca, 6 sierpnia, 20 sierpnia, 15 października lub 3 grudnia. Dochód będzie przeznaczony na dofinansowanie obozu El Rancho w lutym przyszłego roku. Rodziny pomagające w tej akcji dostaną zniżkę. Zainteresowanych prosimy o kontakt na orleta@polishcommunity.org.nz.

W piątek 14 lipca będziemy celebrować Matariki na polską nutę – puszczaniem wianków na wodę w strumyku za biblioteką w Lower Hutt. Przy okazji przypomnimy legendę o nocy Kupały i związaną z tym tradycję Nocy Świętojańskiej.

Jennifer przyjmuje nowe dzieci do swojej klasy w Domu Polskim, w niedziele od 12:15.

Dla tych, które wołałyby Lower Hutt, Juliet rozpocznie lekcje polskich tańców w Moera Community Centre w środę 19 lipca w godz. 16:00 – 17:00.

Tancerze Orląt mają mnóstwo uciechy i formują przyjaźnie na całe życie – prosimy o kontakt na email orleta@polishcommunity.org.nz po więcej informacji.

Dostarczamy stroje dla tańczących i prosimy, aby o nie dbać według instrukcji. Polecamy ćwiczyć tańce w czarnych pantofelkach jazzowych.

Serdecznie dziękujemy,

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

Wellington, “Lublin” is back!

Classes will resume Term 3 Monday 17th July 7.30-8.30
Dom Polski, 257 Riddiford St Newtown

Everyone is welcome - Come and learn lively, energetic and Joyful dances from across Poland. We will focus on both National and Regional dances.

- 👊 Great Fitness
- 😊 Fun and supportive atmosphere
- 🎵 Beautiful music and costumes

Lead by Juliet who has extensive training both in Poland and New Zealand as a Polish Folk dance instructor and Ballet teacher.

Classes are FREE. If interested, please contact Juliet on 02102369259 or message us on facebook:

<https://www.facebook.com/>

Juliet Rombel

This month we are looking back in time – Polish Picnics in Silverstream

Over 65 years ago the tradition of the annual Polish picnic at St Pat's College in Silverstream was initiated and coordinated by the Polish Association. Traditionally it was held on Anniversary weekend at the end of January, and over the years became a way of catching up with friends, sharing exam results, exchanging recipes, comparing home grown produce, swimming in the school pool, novelty and serious races, lolly scrambles, tug of wars, displaying athletic skills, cricket and of course volley ball.

Above all it was a highly anticipated community event. The whole package carefully orchestrated by the association's leaders to include something for everyone. In those days Sunday was a day off for most families.

January 1979
 Polish Picnic in Silverstream

Ela Chumko
 Irena Mroczek
 Tadek Choroś
 Zosia Czocharńska
 Jasia Kowalczyk
 Cdelek Mroczek

“Throughout the preceding day sweet chałka and roast chicken smells, at different times, emanated from mum’s oven. Dad’s freshly made kielbasa, infused with garlic, hung in the kitchen on smokey black sticks between two chairs, drying out ready to be wrapped in greaseproof paper and distributed at the picnic. We collected our Christmas flippers, goggles and snorkels, togs, towels, hats, sunnies, shorts, tops and jandals and decided who would travel in the first car load. The picnic was the most anticipated event in our family's Summer calendar especially in the 60’s. We wouldn’t miss it for the world”

“On the day, a payment was usually collected for parking in the school grounds. In the morning, the still air surrounding the college was always fresh and crisp but warm. Polish mass was held in the chapel, after which, everyone spilled out onto the vast field to claim their favourite spot under the trees. After lunch there were serious athletic pursuits such as long distance races, high jump, shot put, long jump. Volley ball nets were set up, teams randomly selected and most of us kids made their way to the swimming races at the unheated outdoor, pristinely clean school pool.

At a designated time competition resumed on the field. Three legged races, egg and spoon, sack, running, walking and relay races for all age groups. Winners were rewarded with sweets and sometimes prizes. I believe there were even trophies for the victors and winners names published in Wiadomości. At the end of the races there was always a huge tug of war and lolly scrambles. We would return home happy, very sunburnt and tired after a long day out.”

These days the picnic has become somewhat less of a community event as families are often away on holiday or visiting friends on Wellington’s Anniversary Weekend. Attempts to reclaim the spirit of past picnics has endured and different locations have been trialled, by the Association and the die hards, to cater for the smaller numbers. Modern picnics are more refined with customised furniture, barbeques and shelters. Cardboard boxes have been replaced with chilly bins and once home made foods are often purchased from supermarkets. Knowledge of the harm caused by sun exposure to delicate skin has limited the time we spend outdoors and climate has changed our Polish picnic forever, but not completely. For those who gather each year for the event, it is somewhat less competitive but still a whole lot of family fun.

Thanks to Zygmunt Juchnowicz who provided us with the historic photos.

Do you remember the Polish Picnic? Do you know the people in these photos? We would love to hear from you. association@polishcommunity.org.nz

Ela Polaczuk Rombel

Wspomnienia z przeszłości – Polskie Pikniki w Silverstream

Tradycja corocznego pikniku rodzinnego na terenie St Pat's College w Silverstream rozpoczęła się ponad 65 lat temu z inicjatywy i pod patronatem Stowarzyszenia Polaków. Zwykle odbywał się on w Rocznicę Wellingtonu, która przypada w ostatnim tygodniu stycznia. Na przestrzeni lat piknik stał się niecierpliwie oczekiwanym wydarzeniem, na którym można było się spotkać z przyjaciółmi, poplotkować, wymieniać się przepisami kulinarnymi czy poradami gospodarskimi, a także popływać w szkolnym basenie, pograć w siatkówkę, wziąć udział w sportowym grach i zawodach, czy po prostu posiedzieć, pojeść i odpocząć.

W dzisiejszych czasach piknik stał się mniej popularny, gdyż wiele rodzin wyjeżdża na letnie wakacje lub długi weekend. Stowarzyszenie nadal próbuje wskrzesić ducha tej tradycji poprzez wybór innych lokalizacji. Współczesne pikniki są bardziej wyrafinowane – lokalizacje oferują schronienie przeciwdeszczowe, elektryczne ruszty, czy stoły z ławkami. Tekturowe pudła na jedzenie zostały zastąpione przez chłodziarki, a smakołyki przyrządzane niegdyś w domu przez mamę lub babcię, są coraz częściej zastępowane gotowymi produktami z supermarketu. Zmiany w klimacie i świadomość szkodliwego działania słońca na skórę także mają wpływ na nasze decyzje spędzania czasu w plenerze. Tradycyjny polski piknik zmienił się na zawsze, ale dla tych, którzy nadal się spotykają co roku, jest to niewątpliwie przyjemna impreza.

Podziękowania dla pana Zygmunta Juchnowicza za udzielenie nam historycznych fotografii.

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

Exhibition for the 75th Anniversary of the Polish Association in NZ

Dear Readers,

Did you see our exhibition at the Polish Festival last year celebrating 150 years of Polish Communities in New Zealand? This year we are celebrating 75 years of 'The Polish Association in New Zealand' and we will be presenting a similar exhibition at the Polish Festival later this year but this time we are looking at the history of 'The Polish Association in NZ'.

In order to collect a range of memories, I am asking you to share a memory of an activity of 'The Polish Association in NZ' by presenting a photo of an event that you or your family participated in and a paragraph to describe the event. What, where, when? What were your feelings about the event? The paragraph and photo can be an event from anytime in the past to the present.

Ideas: Pilgrimage to Our lady of Kapiti in Paraparaumu; Youth club tramping trip; Youth skiing trip; Playing volleyball; performing dance, skits and song; Polish children reunion.; Trzeci May etc..

Enquiries to Irena Lowe Tel. 04 973 5839.

You may email your contribution to association@polishcommunity.org.nz.

Thank you,

Irena Lowe

Wystawa na 75-lecie Stowarzyszenia Polaków w NZ

Droży Czytelnicy,

Czy pamiętacie wystawę na zeszłorocznym Festiwalu Polskim poświęconą 150-leciu polskiego osadnictwa w NZ? W tym roku celebруем 75-lecie Stowarzyszenia Polaków w NZ i planujemy zorganizować podobną wystawę na nadchodzącym Festiwalu Polskim pod koniec roku. Tym razem będzie to historia naszej organizacji.

Aby zebrać jak najwięcej materiałów na tę wystawę, prosiłabym bardzo aby Państwo podzielili się z nami swoimi wspomnieniami dotyczącymi Stowarzyszenia na przestrzeni 75-ciu lat, w postaci fotografii z opisem wydarzenia, w którym uczestniczyliście. Co, gdzie, kiedy? Jakie było wasze wrażenie z tego wydarzenia?

Pomysły: Pielgrzymka do Paraparumu; Wycieczka z klubem młodzieżowym; Piknik; Zabawa taneczna; Zjazd Dzieci z Pahiatua; Akademia 3 Maja, itp.

Po więcej informacji prosimy skontaktować się z Ireną Lowe na tel. 04 973 5839.

Materiały prosimy przysyłać na email association@polishcommunity.org.nz.

Serdecznie dziękujemy,

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

EL RANCHO FUNDRAISIG / FUNDUSZE NA EL RANCHO

On Sunday 21 May we held a sausage sizzle fundraiser at Bunnings in Lyall Bay for the 2024 Polish children's camp in El Rancho, Waikanae. The weather was patchy in the morning and it wasn't the warmest day but we still managed to make more money than last November's sizzle.

We are running five more sizzles at Bunnings this year on Sundays 23 July, 6 August, 20 August, 15 October and 3 December. It's a quick, easy and effective (and fun) way to raise money and requires no prep work.

If you and a team of two others would like to contribute a 2.5 hour shift of serving hotdogs on any of those days, please contact Adam Manterys at adam@rocketship.com.

Shifts include 8.30am-11am, 11am-1.30pm and 1.30-4pm. **(We are particularly looking for someone to take on the 8.30am shift on Sunday 23 July.)** Everything will be provided, so all you need to do is show up, BBQ the sausages, serve hotdogs to appreciative DIYers and count the money!

Adam Manterys

W niedzielę 21 maja zorganizowaliśmy smażenie kielbasek przed magazynem Bunnings w Lyall Bay w celu zdobycia funduszy na obóz w El Rancho w lutym 2024. Pogoda była nie najlepsza, a mimo to zarobiliśmy więcej pieniędzy, niż na zeszłorocznej zbiórce w listopadzie.

Planujemy 5 więcej takich niedziel w Bunnings do końca tego roku, a mianowicie 23 lipca, 6 i 20 sierpnia, 15 października i 3 grudnia. Jest to szybka, łatwa i skuteczna (a zarazem przyjemna) droga do zdobycia funduszy, nie wymagająca żadnych przygotowań. Dzień podzieliliśmy na 3 zmiany – 2.5 godziny każda: 8:30-11:00, 11:00-13:30 i 13:30-16:00. **(Obecnie szczególnie potrzebujemy chętnych na pierwszą zmianę 23 lipca.)**

Jeśli chcielibyście się przyczynić to tej zbiórki, prosimy skontaktować się z Adamem Manterys na adam@rocketship.com. Wszystko będzie dostarczone, jedyne co będziecie mieli do zrobienia, to się pojawić, smażyć kielbaski z cebulą, serwować hotdogi głodnym majsterkowiczom i liczyć pieniądze!

Tłumaczenie: Krystyna McNeil

1

2

SENIORS' BINGO

SATURDAY 10 JUNE 2023
2.00PM
DOM POLSKI LIBRARY

3

LIMITED SPACES FOR TRANSPORT FROM LOWER HUTT AVAILABLE- FIRST IN FIRST SERVED

4

CONTACT:
BASIA HANSON - 04 5677774
JEN HANSON - 027 3756004

Orleta and Polska Szkoła Presents

Wianki

Friday 14 July
11.30 - 2.30
St James Church Hall
71 Woburn Road Lower Hutt

- Wreath making workshop
- Learn about Noc Kupała traditions
- Open to all children and adults
- Gum boots recommended
- Bring flowers and greenery
- Bring some food to share for lunch
- Free entry

RSVP orleta@Polishcommunity.org.nz

 75 lecie Stowarzyszenia Polaków w Nowej Zelandii
75th anniversary of Polish Association in New Zealand

ZABAWA

Dine & Dance

7.00PM
22 JULY 2023

DOM POLSKI

257 Riddiford Street,
Newtown

Featuring
live band
Krakerjack
and
Polish Disco

Come dressed in your best white and red outfits and celebrate the night in style.

Tickets include buffet dinner (cash/eftpos bar - No BYO):

- Non members: \$50
- Members: \$40

For any enquiries please email
association@polishcommunity.org.nz

Profits from the evening will go towards the "Save the Dom Polski" fund.

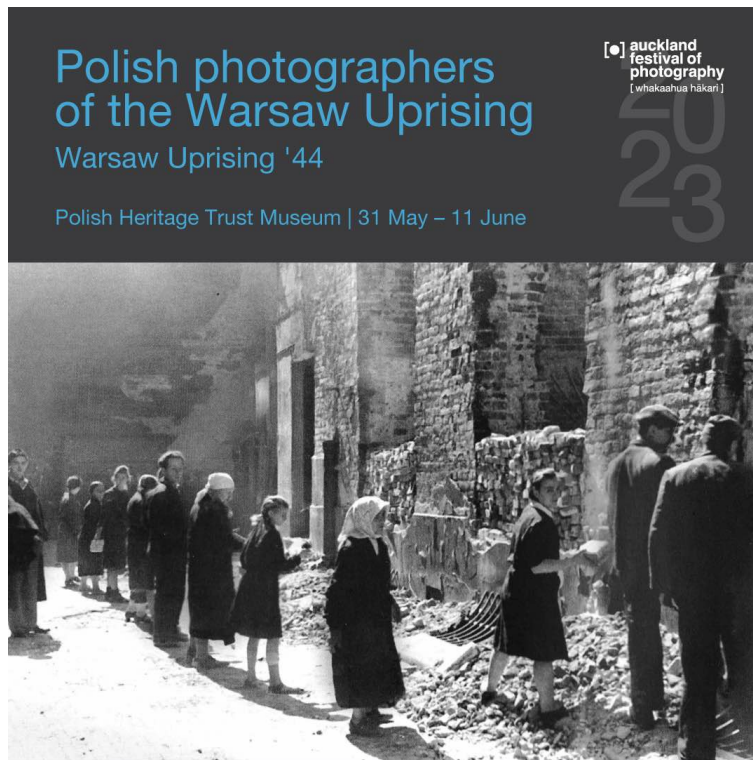
Coming up in June we have two exhibitions linked to the Auckland Festival of Photography at the Polish Museum in Howick.

Warsaw Uprising '44. Part of Akl Fest Photography.

On from 31 May – 11 June 2023

Poles and Jews were forbidden to own cameras or take photographs throughout the occupation of Poland by Germany and Russia in World War 2. Despite the danger, the Polish Resistance established covert photographer training. The 63-day struggle for the city of Warsaw was documented by the Underground BIP and photographs were published with captions in secret newspapers and bulletins.

This exhibition introduces several of these Uprising photographers, including their lives, works and journal notes in English translation.

Photographers of the Warsaw Uprising 1944

On from 31 May – 11 June 2023.

Buried photographs documenting underground defiance against occupation survived destruction of the city of Warsaw and its inhabitants during World War 2. Polish photographers followed the battle for the city by the Underground Home Army (AK), which was the largest resistance effort mounted in Europe during the war. Despite great personal risk, they documented the uneven fight against armed occupation and showed how new recruits and civilians survived and assisted each other in their 63 days of struggle for freedom and dignity.

Museum entry is by donation. Group entry is by prior arrangement (small fee applies).

Polish Heritage Trust Museum, 125 Elliot Street, Howick 2014 Auckland, New Zealand

Hours: Tuesday - Friday 10 – 4 Sunday 12 – 5

ph/fax +64 9 533 3530 mob. 021 107 0169

email: phtmuseum@outlook.com website: www.polishheritage.co.nz

Facebook: <https://www.facebook.com/>